

Geuronderzoek Landgoed Heihorsten

Geuronderzoek conform de Wet geurhinder en veehouderij

Definitief

Gebr. Swinkels

Grontmij Nederland B.V.
Eindhoven, 4 januari 2010

Verantwoording

Titel : Geuronderzoek Landgoed Heihorsten
Subtitel : Geuronderzoek conform de Wet geurhinder en veehouderij
Projectnummer : 282922
Referentienummer : 282922.ehv.211.R002
Revisie :
Datum : 4 januari 2010

Auteur(s) : drs. M. Kegler, F. Savelkouls msc
E-mail adres : martijn.kegler@grontmij.nl
Gecontroleerd door : ing. A. van Ewijk
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : M.M. van den Hurk
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 40 265 12 11
F +31 40 244 37 97
zuid@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Wettelijk kader	6
2.1	Wet geurhinder en veehouderij.....	6
2.1.1	Wettelijke context.....	6
2.1.2	Bestemmingsplan wijziging (GRO)	6
2.1.3	Normstelling	6
2.2	Normstelling gemeente Someren	7
2.3	Normstelling Landgoed de Heihorsten	8
3	Uitgangspunten	9
3.1	V-stacks gebied	9
3.2	Uitgangspunten berekeningen	9
4	Resultaten	10
4.1	Inleiding.....	10
4.2	Voorgrondconcentratie plangebied	10
4.3	Achtergrondconcentratie	12
5	Conclusie en aanbeveling.....	13

Bijlage 1: Geraadpleegde literatuur

Bijlage 2: Invoergegevens V-Stacks gebied

1 Inleiding

De gebroeders Swinkels zijn voornemens om samen met Waterschap De Dommel in de gemeente Someren een Landgoed te realiseren, zie Figuur 1.1. Voor dit Landgoed wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan is in het kader van de Wet Ruimtelijke Ordening (Wro) een Goede Ruimtelijke Onderbouwing (G.R.O.) benodigd. In het kader van de planologische procedure is het van belang om inzicht te verkrijgen in de geurbelastingen van veehouderijen in de omgeving op het plangebied.

In een geuronderzoek (zie ook bijlage 2) wordt bepaald of er relevante veehouderijen in de omgeving zijn waarbij de individuele geurcirkel (voorgrondbelasting) over het plangebied ligt.

In dit rapport wordt voor de individuele geurcirkels exact nagegaan wat de invloed van deze relevante veehouderijen op het plangebied is. Dit volgens de methode van de zogenaamde omgekeerde werking. De invloed van de omgeving op het plan is getoetst aan het Wet Geurhinder en veehouderij (2007). In deze rapportage staan de resultaten van de berekeningen van de voorgrondbelasting geur (individuele geurcirkels) op het plangebied Landgoed De Heihorsten. Ook de situatie met betrekking tot de achtergrondbelasting is bekeken. Op basis van deze resultaten wordt duidelijk of er ten aanzien van de voorgrondbelasting een knelpunt ontstaat en of het initiatief verder in procedure gebracht kan worden. Tevens is in dit rapport aanvullende informatie opgenomen over de werkingssfeer van de wetgeving rond geurhinder en veehouderij.

Figuur 1: Voorlopig ontwerp Landgoed de Heihorsten

2 Wettelijk kader

2.1 Wet geurhinder en veehouderij

2.1.1 Wettelijke context

De veehouderij speelt bij de planologische ontwikkelingen, zoals onderhavige ontwikkeling, in en nabij het buitengebied in Nederland wat betreft het aspect geur meestal een rol. Voor de veehouderij is het beleid ten aanzien van het aspect geur vastgelegd in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) die op 1 januari 2007 in werking is getreden [1]. De Wgv vervangt de Wet stankemissie veehouderijen die van toepassing was voor landbouwontwikkelings-, verwevings- en extensiveringsgebieden met het primaat natuur en de drie 'stankrichtlijnen' die van toepassing waren voor de rest van Nederland: de Richtlijn Veehouderij en Stankhinder 1996, de Brochure Veehouderij en Hinderwet 1985 en het Cumulatierapport. Met de Wgv geldt nu één toetsingskader voor heel Nederland.

2.1.2 Bestemmingsplan wijziging (GRO)

Bij besluitvorming over (wijziging van) een bestemmingsplan moet worden bepaald of sprake is van een goede ruimtelijke ordening en of het plan niet in strijd is met het recht. Voor een zorgvuldige besluitvorming moet worden nagegaan of een partij onevenredig in haar belangen wordt geschaad; de rechtspositie van de betrokkenen moet worden gehandhaafd. Dat is tevens van belang voor eventuele planschade in het kader van de Wro.

Volgens bestaande jurisprudentie geldt dat bouwen binnen stank- en geurcirkels niet toelaatbaar is. Bij de oude stankregelgeving in het kader van de veehouderij moesten geplande geurgevoelige objecten daarom de minimumafstanden tot veehouderijen in acht houden. Als deze lijn wordt doorgetrokken naar de Wgv, is het niet toelaatbaar om geurgevoelige objecten te bouwen binnen de geurcontouren van de geldende norm. Andersom geldt dat indien de geurgevoelige objecten in het plangebied buiten de contouren van de geldende geurnorm zijn geprojecteerd er, gelet op voorgaande, in principe sprake is van een goed woon- en verblijfklimaat.

In het belang van een zorgvuldige besluitvorming dient ook de verwachte geurhinder in het plangebied in relatie tot de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen mee te wegen. De geurhinder in een gebied wordt behalve door de geurbelasting per bedrijf, de zogenaamde voorgrondbelasting, ook bepaald door de totale geurbelasting. De gemeenteraad kan in een gebiedsvisie afwegen welk hinderniveau acceptabel is, en deze normstelling vaststellen in een gemeentelijke verordening, zie ook onder normstelling.

Als binnen de contour van de norm (voorgrondbelasting) al geurgevoelige objecten liggen, wordt een bedrijf niet in alle gevallen in zijn belangen geschaad door nieuwbouw binnen de contour. Als het bedrijf niet in zijn belangen wordt geschaad en tevens een goed woon- en verblijfklimaat kan worden gegarandeerd, is het toelaatbaar om binnen de contour van de geldende norm geurgevoelige objecten te bouwen.

2.1.3 Normstelling

De Wet geurhinder en veehouderij bevat (afstands)normen (uitgedrukt in odour units respectievelijk meters) die in acht moeten worden genomen. In Tabel 2.1 is een overzicht gegeven van de normen die gelden per geurgevoelig object conform artikel 3, eerste lid van de Wgv, die gelden voor de geurgevoelige objecten categorie d. en e..

Tabel 2.1 Normen geurbelasting conform artikel 3, eerste lid van de Wgv

Het geurgevoelige object is gelegen in een:	Ten hoogste toegestane geurbelasting
Concentratiegebied, binnen bebouwde kom	3,0 OU _e /m ³
Concentratiegebied, buiten bebouwde kom	14,0 OU _e /m ³
Niet-concentratiegebied, binnen bebouwde kom	2,0 OU _e /m ³
Niet-concentratiegebied, buiten bebouwde kom	8,0 OU _e /m ³

De normen zijn afgestemd op een 'gemiddeld gebied' waarin veehouderijen en geurgevoelige objecten op een redelijke afstand van elkaar zijn gelegen. Afhankelijk van het karakter van het gebied en de gewenste ruimtelijke inrichting, kan er een andere waarde of andere afstand worden vastgesteld dan de waarden respectievelijk de afstanden die in de artikelen 3 en 4 Wgv zijn opgenomen. Daartoe voorziet de wet in een bevoegdheid van de gemeenteraad om bij een gemeentelijke verordening een andere waarde of afstand vast te stellen. De raad dient daarbij binnen een door de wet gestelde bandbreedte te blijven (zie artikel 6 Wgv). Bij het bepalen van de andere waarde of afstand moet de gemeenteraad onder meer de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied en de afwijkende relatie tussen totale geurbelasting en geurhinder betrekken (zie artikel 8 lid 2 Wgv).

Aan de verordening met een andere waarde of andere afstand dient een gemeentelijke visie op de ontwikkeling van het buitengebied ten grondslag te liggen. De visie bevat de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied, in ieder geval ten aanzien van de ontwikkeling van de veehouderijsector en van geurgevoelige objecten. De gemeentelijke visie kan worden vastgelegd in een bestemmingsplan, reconstructieplan, structuurvisie of een ander document waarop inspraak mogelijk is. De gemeentelijke visie en de verordening kunnen gelijktijdig worden opgesteld, waarbij totstandkoming van de verordening enige tijd na de visie niet bezwaarlijk is.

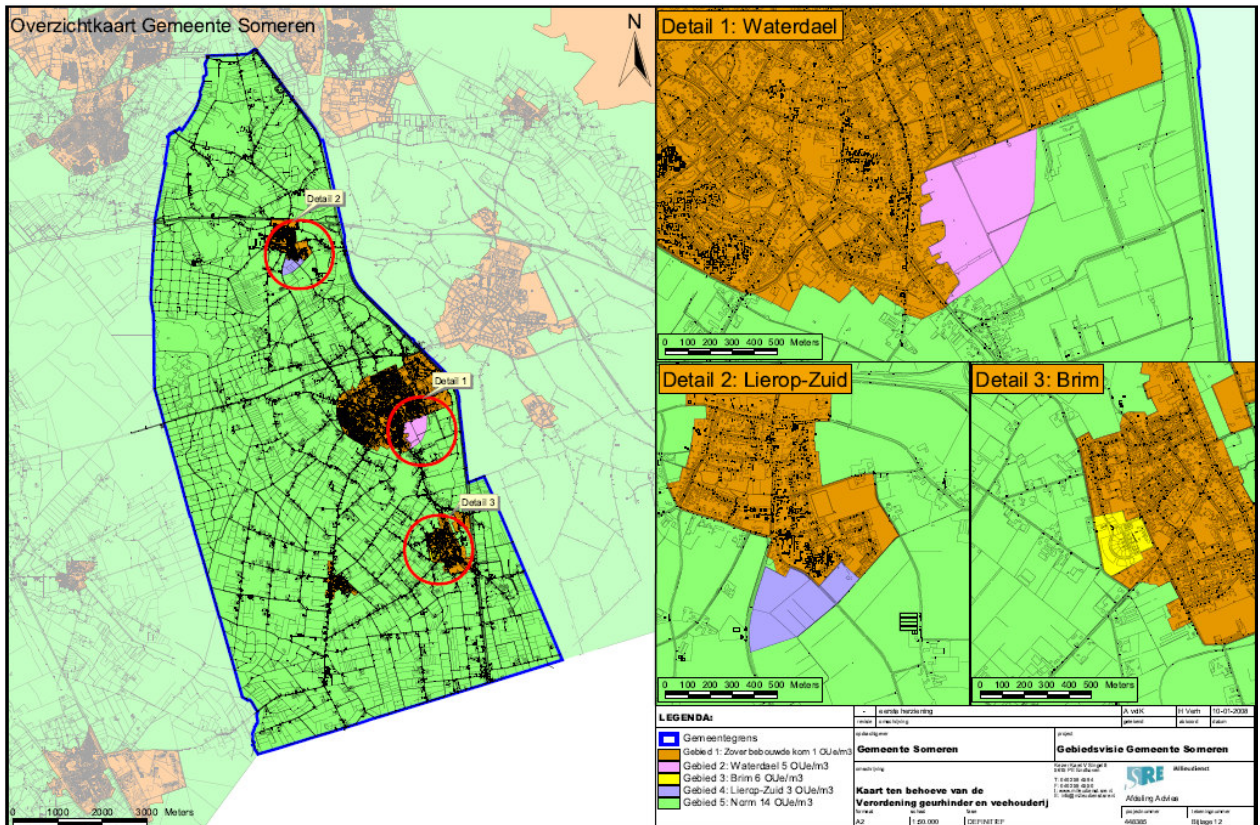
2.2 Normstelling gemeente Someren

De gemeente Someren heeft een verordening wet geurhinder en veehouderij vastgesteld. In de verordening heeft de gemeente een individuele norm van 1,0 OU_e/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom vastgesteld. Voor het buitengebied is de gemeente niet afgeweken van de wettelijke norm van 14 OU_e/m³ op geurgevoelige objecten voor het buitengebied.

Voor een aantal deelgebieden van de gemeente Someren gelden afwijkende geurnormen. Artikel 2 (geurverordening gemeente Someren) stelt de maximale waarde voor de geurbelasting van een veehouderij op een geurgevoelig object in de gemeente Someren vast op:

1. Bebouwde kom	1,0 OU _e /m ³
2. Waterdael III	5,0 OU _e /m ³
3. Brim	6,0 OU _e /m ³
4. Lierop- Zuid	3,0 OU _e /m ³
5. Buitengebied	14,0 OU _e /m ³

Op kaart 2.1 is deze gebiedsindeling weergegeven.

Kaart 2.1 gebiedsindeling geurverordening gemeente Someren
(Bron: <http://ris.someren.nl> (geraadpleegd dd 15/07/2009))

2.3 Normstelling Landgoed de Heihorsten

Met betrekking tot de normstelling van onderhavige planontwikkeling kan het volgende worden gesteld:

- De geplande ontwikkeling betreft de ontwikkeling van een Landgoed. De Wet geur en veehouderij is van toepassing op geurgevoelige objecten zoals de woningen die op het landgoed worden gebouwd. Een geurgevoelig object is in principe een permanente verblijfplaats zoals een woning, waarbij het op basis van de huidige wetgeving niet eenduidig is of andere verblijfplaatsen van mensen tevens een geurgevoelig object zijn;
- De planontwikkeling is gelegen in een concentratiegebied, zoals opgenomen in bijlage I behorende bij de artikelen 1, eerste lid, en 26 van de Meststoffenwet;
- Het plangebied is gelegen buiten de bebouwde kom. Immers binnen het plangebied wordt geen structuur van geconcentreerde geurgevoelige objecten (woonwijk) gerealiseerd;
- Het plangebied ligt buiten de agrarische concentratiegebieden (LOG's);
- De gemeente heeft met betrekking tot de omgeving waarbinnen het plangebied ligt een verordening vastgesteld op grond van de Wet geurhinder en veehouderij. Op basis van het voorgaande is de van toepassing zijnde normstelling geurbelasting en de minimumafstanden voor de planontwikkeling ten aanzien van veehouderijen vastgesteld. Het plangebied is onderdeel van gebied 5 in de gemeentelijke geurverordening (zie kaart 2.1). Voor gebied 5 is een norm van 14 odeur (voorgrondbelasting vastgesteld). Deze norm vormt tevens de basis voor het bepalen van het gewenste woon- en leefklimaat (de achtergrondbelasting).

3 Uitgangspunten

3.1 V-stacks gebied

Het toetsen met V-Stacks gebied is van toepassing bij het berekenen van geurbelasting op een te ontwikkelen plangebied. De berekeningen op basis van de “omgekeerde werking” van de te verwachten geuremissie voor het beoordelen van ruimtelijke plannen zijn uitgevoerd met het verspreidingsmodel V-Stacks gebied versie januari 2007. De berekeningen met het model V-Stacks gebied zijn geschikt om een goed beeld te verkrijgen van de geurcontouren en het bestaan van eventuele knelpunten.

Berekeningen worden uitgevoerd aan de hand van gegevens in de vorm van bron-emissiepunten (X, Y coördinaten), bronsterktes (OU_e/s) en de geurnorm (OU_e/m^3). Het model houdt rekening met de meteorologische gegevens van een heel jaar en met de ruwheid van de omgeving. Het invoeren van de gegevens in het rekenmodel geeft als resultaat een aantal geurcontouren (OU_e/m^3). De resultaten worden ingevoerd in een kaart die de geurcontouren van één of meerdere veehouderijen in relatie tot een plangebied weergeeft. Op de kaart worden afhankelijk van de gestelde norm (paragraaf 2.1.3) de geurcontouren gepresenteerd. De resultaten weergegeven als geurcontouren geven inzicht in eventuele knelpunten met de huidige vergunde situatie van veehouderijen in de omgeving van het plangebied.

3.2 Uitgangspunten berekeningen

De berekeningen zijn gebaseerd op uitgangspunten zoals omschreven in Regeling geurhinder en veehouderij en Wijziging Regeling geurhinder en veehouderij. In de Regeling en Wijziging Regeling staan uitgangspunten met betrekking tot geuremissiefactoren, het bepalen van geurbelasting, het bepalen van afstanden en het bepalen van normen.

De uitgangspunten van dit onderzoek zijn deels weergegeven in paragraaf 2.3 (normstelling plangebied) en komen verder ook in deze paragraaf aan bod. De gegevens inzake de relevante veehouderijen zijn verstrekt door de gemeente Someren.

Bij het berekenen van voorgrondbelasting geur zijn de volgende uitgangspunten aangenomen:

- De emissie van geur en/of de aan te houden afstand per veehouderij voor de huidige situatie zijn bepaald op basis van door de gemeente Someren aangeleverde informatie over de vigerende vergunningen, zie bijlage 2 voor deze uitgangspunten;
- De emissie van geur en/of de aan te houden afstand per veehouderij met betrekking tot uitbreidingsmogelijkheden zijn bepaald op basis van de typen vigerende vergunningen. Op dit moment zijn er geen vergunningen in procedure.

Voor de emissiepunten is uitgegaan van het centrale punt op het kadastrale perceel waarbinnen de veehouderij is gelegen, zoals dat in de door de gemeente Someren aangeleverde tabel is aangegeven.

4 Resultaten

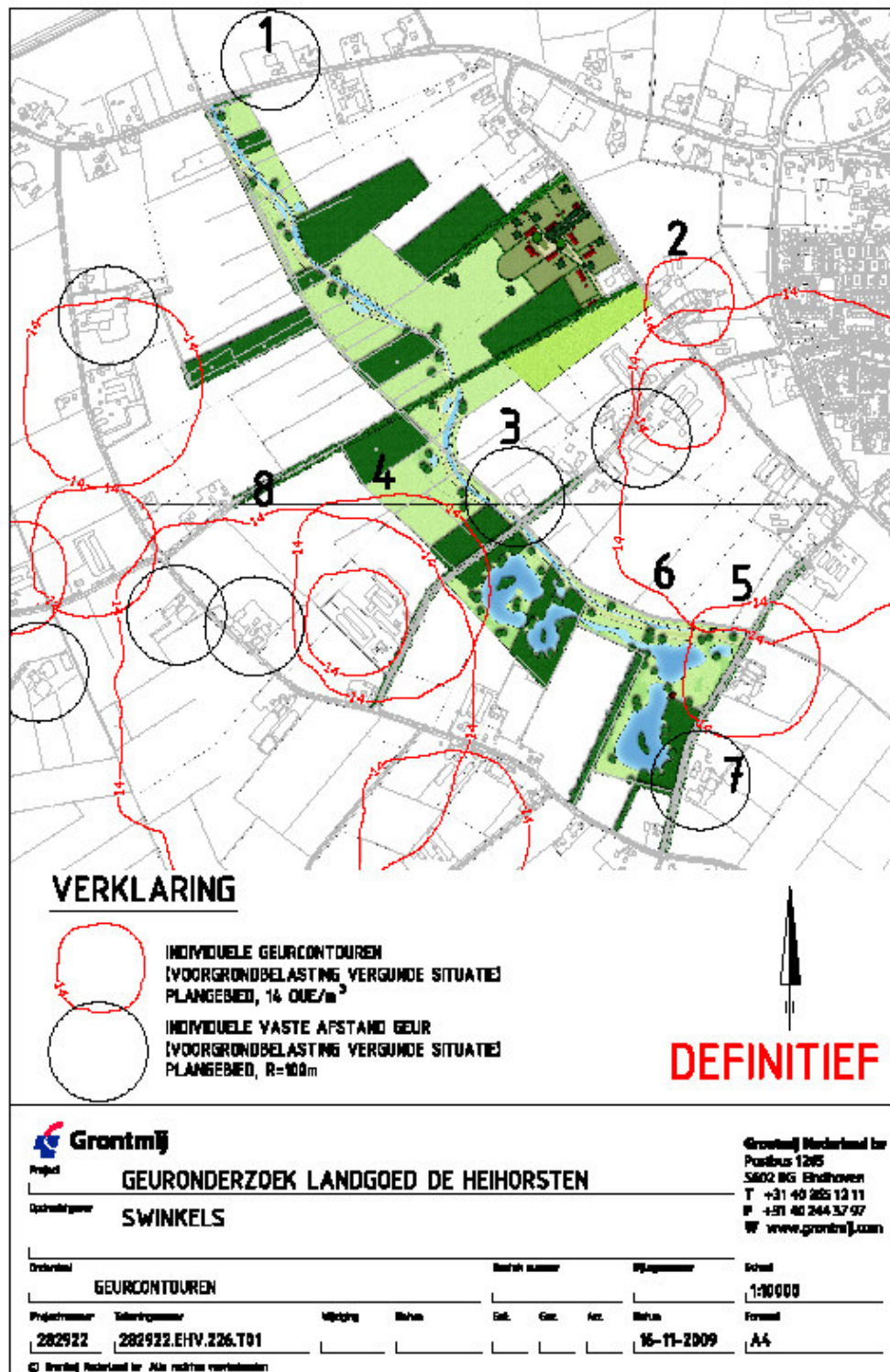
4.1 Inleiding

Om te bepalen of de ontwikkeling van het plangebied op het gebied van geur aanvaardbaar is, is de voorgrondbelasting van omliggende veehouderijen berekend en bepaald of er sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat (achtergrondbelasting) in het plangebied.

4.2 Voorgrondconcentratie plangebied

Om de geurbelasting van nabijgelegen veehouderijen op het plangebied te bepalen, is door middel van het programma V-Stacks gebied een geurscan uitgevoerd. Hiermee wordt de zogenaamde voorgrondbelasting bepaald.

Op basis van de gegevens uit de milieuvergunning (aangeleverd door gemeente Someren) is de geurcontour berekend. Het emissiepunt is hierbij geplaatst op het centrale punt op het kadastrale perceel. De gebruikte invoergegevens zijn opgenomen in Bijlage 1 van dit onderzoek. Het resultaat van de berekening van de individuele geurcirkels (voorgrondbelasting) is gebaseerd op de geurnormering van 14,0 Odour eenheden behorende bij gebied 5 in de gemeentelijke geurverordening. Het resultaat is grafisch weergegeven op een topografische ondergrond in figuur 4.1.

Figuur 4.1 Individuele geurcirkels (voorgroindbelasting vergunde situatie) plangebied

Uit de resultaten van het geuronderzoek blijkt dat de geurcontour van een achttal veehouderijen over het plangebied is gelegen. Het gaat om vijf bedrijven met afstandsdieren (locaties 2, 4, 5, 6 en 8 op kaart 4.2) en twee bedrijven met vaste geurafstanden (locatie 1 en 7 op kaart). Het bedrijf aan de Hoof 24 (locatie 3) betreft een voormalige veehouderij.

Binnen de weergegeven contouren kunnen geen geurgevoelige objecten kunnen worden gerealiseerd. Conform het ontwerp van het landgoed (zoals weergegeven in figuur 1.1.) is sprake van de ontwikkeling van een ontmoetingsruimte ten behoeve van de visvoorziening nabij de visvijvers. Deze ontmoetingsruimte is mogelijk een geurgevoelig object. Bij de verdere uitwerking van het ontwerp van Landgoed Heihorsten van deze ontmoetingsruimte dient rekening te worden gehouden met de bestaande geurcontouren.

Figuur 4.2 Kritische veehouderijen voor ontwikkeling plangebied (Bron: gemeente Someren)

Volgnummer kaart 4.2	Dossier	Straat	Plaats	Coördinaat- X	Coördinaat- Y	Bedrijfstype	Geurhinder(Ou/s)
2	5712HB21	Hollestraat 21	SOMEREN	176461	377206	Zeugen	15300,8
4	5712LM26	De Hoof 26	SOMEREN	175848	376603	Vleeskuikens	37190,7
5	5712GT17	Dellerweg 17	SOMEREN	176584	376458	Vleesvarkens	31574
6	5712HB30	Hollestraat 30	SOMEREN	176645	376853	Vleeskuikens	9075
8	5712GS20	Heikantstraat 20	SOMEREN	175642	376378	Vleesvarkens	89149,9
1	5711RG90	Vaarselstraat 90	SOMEREN	175624	377686	Melkrundvee	0
3	5712LM24	De Hoof 24	SOMEREN	176108	376821	Melkrundvee	0
7	5712GT19	Dellerweg 19	SOMEREN	176494	376249	Melkrundvee	0

4.3 Achtergrondconcentratie

Op basis van de Wet geurhinder en veehouderij dient tevens beoordeeld te worden of het leefklimaat voor nieuwe geurgevoelige objecten aan de normen voldoet. Binnen het plangebied van het landgoed worden geurgevoelige objecten in de vorm van wooneenheden en een ontmoetingsruimte gerealiseerd.

De gemeente Someren heeft onlangs een gebiedsvisie en gemeentelijke verordening Wet geurhinder en veehouderij [2,3] vastgesteld. Uit deze gebiedsvisie blijkt dat de achtergrondbelasting binnen het plangebied op basis van de huidige situatie bij de ontwikkeling van het plangebied onder de 20 OUe/m³ blijft. Uitzondering hierop vormt de zeer directe omgeving van agrarische bedrijven. Middels de gemeentelijke verordening garandeert deze norm van 20 OUe/m³ een goed tot zeer goed woon- en leefklimaat binnen het plangebied.

Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat het plangebied voldoet aan de normen met betrekking tot woon- en leefklimaat, mits niet binnen de individuele geurcirkels wordt getreden.

5 Conclusie en aanbeveling

In opdracht van de gebroeders Swinkels heeft Grontmij een geuronderzoek conform de Wet geurhinder en veehouderij uitgevoerd in het kader van de beoogde ontwikkeling van Landgoed Heihorsten te Someren. Uit dit onderzoek is gebleken dat de geurcontouren van een aantal veehouderijen overlappen met het plangebied. Dit betekent voor het plangebied dat binnen de geurcontouren geen geurgevoelige objecten kunnen worden ontwikkeld. Bij een eventuele aanpassing van het ontwerp dient rekening gehouden te worden met de geurcontouren. Indien dit het geval is, is er geen belemmering voor de planontwikkeling.

Op dit moment blijft de achtergrond belasting onder de gemeentelijke geurnorm en is een goed tot zeer goed woon- en leefklimaat in het plangebied gegarandeerd.

Bijlage 1

Geraadpleegde literatuur

- [1] Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en milieubeheer,
Wet Geurhinder en veehouderij,
Den Haag, 2006.
- [2] SRE Milieudienst,
Gebiedsvisie en verordening Wet geurhinder en veehouderij
Eindhoven, 12 oktober 2007.
- [3] Gemeente Someren
Verordening geurhinder en veehouderij
Someren, 12 oktober 2007

Bijlage 2

Invoergegevens V-Stacks gebied

IDNR	X Coord	Y Coord	EP-hoogte	GemGebH	EP-bindiam	EP-uitree	E vergund	E max verg	Adres
1	176050	378498	0	0	0	0	25200	25200	5711PT4
2	175768	378365	0	0	0	0	38740	38740	5711PT8
3	175814	378287	0	0	0	0	35760	35760	5711PT9
4	175171	378239	0	0	0	0	0	0	5711PV12
5	175112	378133	0	0	0	0	20213.4	20213.4	5711PV13
6	175034	378227	0	0	0	0	13440	13440	5711PV15
7	175575	378230	0	0	0	0	18000	18000	5711PV3
8	175385	378280	0	0	0	0	0	0	5711PV8
9	174205	377385	0	0	0	0	0	0	5711RA17
10	174056	377337	0	0	0	0	17163.1	17163.1	5711RA25
11	174584	377422	0	0	0	0	51895.8	51895.8	5711RA9
12	175624	377686	0	0	0	0	0	0	5711RG90
13	175289	377018	0	0	0	0	29285.7	29285.7	5712GR11
14	175575	376552	0	0	0	0	0	0	5712GR19
15	175271	377183	0	0	0	0	0	0	5712GR3
16	175442	376577	0	0	0	0	0	0	5712GS16
17	175642	376378	0	0	0	0	89149.9	89149.9	5712GS20
18	176584	376458	0	0	0	0	31574	31574	5712GT17
19	176494	376249	0	0	0	0	0	0	5712GT19
20	175958	376114	0	0	0	0	28290	28290	5712GV14
21	175702	375848	0	0	0	0	0	0	5712GV16
22	176461	377206	0	0	0	0	15300.8	15300.8	5712HB21
23	176645	376853	0	0	0	0	9075	9075	5712HB30
24	176362	376938	0	0	0	0	0	0	5712LM10
25	176108	376821	0	0	0	0	0	0	5712LM24
26	175848	376603	0	0	0	0	37190.7	37190.7	5712LM26
27	175786	376557	0	0	0	0	12090	12090	5712LM28
28	176445	377000	0	0	0	0	14175	14175	5712LN7
29	175680	375327	0	0	0	0	0	0	5712PA16
30	175568	375279	0	0	0	0	19366.9	19366.9	5712PA17
31	174857	376229	0	0	0	0	809.88	809.88	5712PA25
32	174494	376132	0	0	0	0	21988	21988	5712PC10
33	175256	376699	0	0	0	0	15345	15345	5712PD10
34	175091	376648	0	0	0	0	12276	12276	5712PD12
35	174822	376476	0	0	0	0	0	0	5712PD15
36	175153	376458	0	0	0	0	16900	16900	5712PE3
37	174777	375161	0	0	0	0	10.2	10.2	5712PG7
38	174595	375501	0	0	0	0	45244	45244	5712PJ17
39	175151	374987	0	0	0	0	0	0	5712PJ9